Eitem Agenda Rhif: 4

PWYLLGOR SAFONAU

Cofnodion cyfarfod o'r Pwyllgor Safonau a gynhaliwyd yn Ystafell Gynhadledd 2, Neuadd y Sir, Rhuthun, ddydd Gwener 6 Mai, 2011 am 10.00 a.m.

YN BRESENNOL

Mr C.B. Halliday (Cadeirydd), Cynghorwyr G.A. Green, D.E. Jones a H.Ll. Jones, Mr G.F. Roberts, Ms M.E. Medley a Mrs P. White.

HEFYD YN BRESENNOL

Swyddog Monitro (JK), Dirprwy Swyddog Monitro a Chyfreithiwr: Llywodraethu Corfforaethol (LJ) a Swyddog Gweinyddol (C.I. Williams).

Estynnodd y Cadeirydd ac Aelodau o'r Pwyllgor groeso i Gynghorydd D.E. Jones, yr aelod newydd yn cynrychioli Cynghorau Tref a Chymuned ar y Pwyllgor Safonau. Mewn ymateb i gais Cynghorydd Mr G.F. Roberts, cytunwyd i gylchredeg manylion rhif ffôn a chyfeiriad Cynghorydd D.E. Jones i Aelodau o'r Pwyllgor Safonau, fel gwybodaeth.

1. YMDDIHEURIADAU

2. DATGAN BUDDIANNAU

***PENDERFYNWYD** – nad oedd unrhyw aelod wedi datgan unrhyw fuddiannau personol na buddiannau yn rhagfarnu mewn unrhyw fusnes a nodwyd i'w ystyried yn y cyfarfod hwn.*

3. MATERION BRYS

Yn unol â gofynion Adran 100B(4) Deddf Llywodraeth Leol 1972, datganodd y Cadeirydd ei fod yn bwriadu cynnwys ar gyfer trafodaeth y mater a ganlyn, a oedd angen sylw brys o dan Ran I:-

Datgan budd

4. COFNODION

Cyflwynwyd Cofnodion y Pwyllgor Safonau a gynhaliwyd ddydd Gwener 11 Mawrth 2011.

Materion yn codi:-

5. Presenoldeb mewn Cyfarfodydd – Dywedodd y Dirprwy Swyddog Monitro wrth y Pwyllgor y byddai manylion o’r ddarpariaeth hyfforddiant i Gadeiryddion ac Is-gadeiryddion Cynghorau Tref a Chymuned ar gael yng nghyfarfod nesaf y Pwyllgor Safonau.

5. Presenoldeb mewn Cyfarfodydd – Mewn ymateb i gwestiwn oddi wrth Gynghorydd G.A. Green, cadarnhaodd y Dirprwy Swyddog Monitro bod adolygiad o gwynion wedi cael ei gytuno gan y Pwyllgor a bod gwaith yn mynd ymlaen gydol yr amser i gynhyrchu protocol mewnol i hysbysu’r Pwyllgor Safonau, ar y dechrau, pan fyddai cwynion yn mynd at yr Ombwdsmon. Cytunodd aelodau’r Pwyllgor gydag awgrym gan Gynghorydd Green y dylid cylchredeg copi o’r Protocol drafft i Aelodau’r Pwyllgor Safonau i gael ei ystyried, cyn cael ei gyflwyno i Dîm y Prif Weithredwr ac Arweinyddion Grwpiau.

Mewn ymateb i gwestiwn oddi wrth Gynghorydd D.E. Jones, rhoddodd y Cadeirydd amlinelliad o’r weithdrefn a’r protocol ar gyfer presenoldeb Aelodau’r Pwyllgor Safonau mewn cyfarfodydd Cynghorau Tref a Chymuned. Eglurodd y gallai Aelodau hysbysu Clerc y Cyngor dan sylw eu bod yn bwriadu dod i gyfarfod, gallent fynd yno heb roi rhybudd ymlaen llaw neu fel aelod o’r cyhoedd. Cytunodd yr Aelodau gyda chais oddi wrth Ms M.E. Medley am i ddyddiadau cyfarfodydd pob Cyngor Tref a Chymuned yn Sir Ddinbych yn y dyfodol gael eu canfod a’u cylchredeg i Aelodau’r Pwyllgor Safonau.

Gwnaeth Cynghorydd H.Ll. Jones sylwadau ar fater pwysigrwydd amseriad hyfforddiant i Gadeiryddion ac Is-gadeiryddion Cynghorau Tref a Chymuned. Mewn ymateb cadarnhaodd y Cadeirydd ei fod wedi cael ei gytuno, a gweithdrefnau wedi dod i fodolaeth, ar gyfer darparu hyfforddiant i Gadeiryddion ac Is-gadeiryddion Cynghorau Tref a Chymuned.

6. Adroddiad Blynyddol Panel Dyfarnu Cymru – Gofynnodd y Cadeirydd gwestiwn, ac atebodd y Dirprwy Swyddog Monitro trwy egluro mai dim ond un wythfed o’r Apeliadau yn deillio o benderfyniadau Pwyllgorau Safonau ar draws Cymru oedd wedi cael eu gwrthdroi.

PENDERFYNWYD *– yn amodol ar yr uchod, derbyn a chymeradwyo’r Cofnodion fel rhai cywir.*

5. PRESENOLDEB MEWN CYFARFODYDD

Dywedodd y Dirprwy Swyddog Monitro wrth y Pwyllgor nad oedd unrhyw adroddiadau mewn ysgrifen am bresenoldeb Aelodau o’r Pwyllgor Safonau yng nghyfarfodydd Cynghorau Sir, Tref na Chymuned.

PENDERFYNWYD *– derbyn yr adroddiad a nodi’r sefyllfa.*

6. TROSOLWG O GWYNION I OMBWDSMON GWASANAETHAU CYHOEDDUS CYMRU

Roedd copi o adroddiad y Swyddog Monitro wedi cael ei gylchredeg gyda phapurau'r cyfarfod. Roedd hwnnw'n rhoi trosolwg i'r Aelodau o gwynion wrth Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yn chwarter cyntaf 2011, ac yn cyflwyno'r cysyniad o 'Brotocol Hunan-reoleiddio' oedd yn cael ei ddatblygu ar yr adeg honno.

Rhoddodd y Dirprwy Swyddog Monitro grynodeb o'r adroddiad a rhoddodd drosolwg i'r Pwyllgor Safonau o gwynion yn erbyn Cynghorwyr Sir, Tref a Chymuned a dywedodd wrth y Pwyllgor am y bwriad i ddatblygu 'Protocol Hunan-reoleiddio' o ran cwynion. Eglurodd mai rôl y Pwyllgor Safonau oedd hyrwyddo a chynnal safonau uchel o ymddygiad ymysg Aelodau a'u cynorthwyo i gadw at y Côd Ymddygiad. Roedd y Pwyllgor Safonau wedi codi rywfaint o bryder yn y gorffennol am nifer y cwynion ymysg Aelodau, a allai fod yn ymwneud â mân gwynion a ddim yn ddigon difrifol ynddynt eu hunain i gael eu cyfeirio at yr Ombwdsmon fel mater o dorri'r Côd Ymddygiad.

Eglurwyd bod Paragraff 6(1) o'r Côd Ymddygiad Aelodau yn dweud na ddylai Aelodau wneud cwynion blinderus, maleisus neu wacsaw yn erbyn Aelodau eraill, gan y byddai hynny ei hunan yn groes i'r Côd. Roedd y Pwyllgor wedi mynegi pryder yn y gorffennol y gallai'r Côd fod wedi cael ei defnyddio, ar adegau, fel erfyn gwleidyddol ac nad hynny oedd ei bwrpas. Gofynnodd y Pwyllgor hefyd i gael gwybodaeth yn rheolaidd am lefel a natur cwynion Aelod yn erbyn Aelod.

Roedd Protocol Hunan-reoleiddio yn cael ei ddatblygu ar yr adeg honno, ac ar ôl gorffen y gwaith hwnnw byddai adroddiad yn cynnwys y Protocol yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor Safonau i'w ystyried. Pwrpas y Protocol oedd sefydlu gweithdrefn i'r cwynion hynny, na fyddent efallai'n cyrraedd y trothwy i ddod yn fater o dorri'r rheolau, gael eu trin o dan weithdrefn leol; ac i'r rhai oedd yn cyfiawnhau cwyn ffurfiol gael eu cyfeirio at yr Ombwdsmon. Pe byddai'n cael ei fabwysiadu, roedd bwriad i'r Protocol eistedd wrth ochr y Côd Ymddygiad yn hytrach na bod yn lle'r Côd. Roedd manylion y Côd yn dal i gael eu datblygu, a byddai beth oedd yn cael ei fwriadu ar yr adeg honno'n golygu ymrwymiad oddi wrth Arweinyddion Grwpiau ac un Aelod, yn eu tro, o'r Pwyllgor Safonau. Byddai hefyd angen ystyried mewn cyfarfod o'r Pwyllgor Safonau yn y dyfodol a ellid estyn y fath Brotocol i bob Cyngor Tref a Chymuned.

Roedd trosolwg o'r cwynion a gyflwynwyd ers 1 Ionawr 2011 wedi cael ei gynnwys yn yr adroddiad, fel gwybodaeth. Gofynnodd Cynghorydd G.A. Green gwestiwn ac mewn ymateb rhoddodd y Dirprwy Swyddog Cwynion grynodeb o'r cwynion ac amlinelliad o'u natur.

Yn ystod y drafodaeth yn dilyn, cytunwyd y byddai Aelodau'r Pwyllgor Safonau'n cael eu hysbysu yn gynnar ar y dechrau, fel gwybodaeth a heb unrhyw fanylion, o unrhyw gwynion oedd yn cael eu gwneud yn y dyfodol.

PENDERFYNWYD –

(a) bod y Pwyllgor Safonau'n derbyn ac yn nodi cynnwys yr adroddiad.
(b) bod y Protocol Hunan-reoleiddio'n cael ei adrodd i gyfarfod nesaf y Pwyllgor Safonau, a hefyd

(c) yn y dyfodol, hysbysu Aelodau'r Pwyllgor Safonau'n gynnar, ar y dechrau, am unrhyw gwynion oedd yn cael eu gwneud.

7. CYFARFOD PWYLLGOR SAFONAU GOGLEDD CYMRU

Cyfeiriodd y Dirprwy Swyddog Monitro at gyfarfod Pwyllgor Safonau Gogledd Cymru, a gynhaliwyd ar 15 Ebrill 2011. Roedd Is-gadeirydd y Pwyllgor Safonau wedi mynd yno, hefyd y Swyddog Monitro a'r Dirprwy Swyddog Monitro. Dywedwyd wrth yr Aelodau y byddai cyfarfod nesaf Pwyllgor Safonau Gogledd Cymru, o Gadeiryddion Pwyllgorau Safonau, Is-gadeiryddion a Swyddog Monitro, yn cael ei gynnal ar 10 Mehefin, 2011 yng Nghanolfan Busnes Conwy, Cyffordd Llandudno, i edrych ymhellach ar y posibiliadau ar gyfer digwyddiad penodol ar gyfer Gogledd Cymru.

Eglurodd y Swyddog Monitro bod presenoldeb da o gynrychiolwyr holl Awdurdodau Gogledd Cymru wedi dod i Bwyllgor Safonau Gogledd Cymru. Roedd wedi bod yn gyfarfod hynod o gynhyrchiol, gyda gwahanol Awdurdodau'n rhoi manylion o sut roedd eu Pwyllgor Safonau hwy'n gweithio. Roedd pob un o'r Awdurdodau wedi mynegi eu cefnogaeth i'r cysyniad o ddatblygu cyfarfod Gogledd Cymru. Byddai hwnnw'n cynnwys gweithdai a hyfforddiant ar y cyd, Byddai hynny'n cynorthwyo gyda chael agwedd gyson ar draws holl Awdurdodau Gogledd Cymru, dod ag arfer da i mewn a hyrwyddo rôl Pwyllgorau Safonau. Byddai hefyd gyfle i Grŵp Gogledd Cymru wneud sylwadau i'r Ombwdsmon, ac efallai i'r Ombwdsmon ddod i gyfarfod o'r Grŵp yn y dyfodol, ac edrych ar brotocolau fel y Protocol Hunan-reoleiddio.

Dywedodd yr Is-gadeirydd am y drefn a fabwysiadwyd gan Bwyllgor Safonau Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy, lle roedd cyfarfodydd anffurfiol wedi digwydd yn ystod adegau cynnar cwyn er mwyn ceisio ateb problem. Gofynnodd Cynghorydd G.A. Green a allai'r arfer yma ragfarnu presenoldeb Aelod o'r Pwyllgor Safonau mewn Gwrandawiad yn ddiweddarach.

Mewn ymateb i gais oddi wrth yr Is-gadeirydd, cytunwyd i edrych ar y posibilrwydd o gylchredeg copïau o Lyfr Cofnodion y Cyngor Sir i Aelodau'r Pwyllgor Safonau. Cytunodd y Pwyllgor hefyd y dylid datblygu Rhaglen Waith i'r Dyfodol ar gyfer y Pwyllgor Safonau a'i chynnwys yn y dyfodol ar raglenni cyfarfodydd y Pwyllgor.

Dywedwyd wrth yr Aelodau y byddai Cynhadledd Safonau Cymru 2011 yn digwydd ar 5 Hydref 2011, dan nawdd Cyngor Sir Powys. Eglurwyd bod gwahoddiad i fod yn bresennol wedi cael ei estyn i bob Aelod o'r Pwyllgor Safonau.

***PENDERFYNWYD**:-*

(a) bod y Pwyllgor Safonau yn derbyn yr adroddiad.
(b) edych ar y posibilrwydd o gylchredeg copïau o Lyfr Cofnodion y Cyngor Sir i Aelodau'r Pwyllgor Safonau, a hefyd
(c) datblygu Rhaglen Waith i'r Dyfodol ar gyfer y Pwyllgor Safonau a chynnwys yr eitem hon ar raglenni cyfarfodydd yn y dyfodol.

8. CYFLWYNIAD AR RÔL Y PWYLLGOR SAFONAU A'R CÔD YMDDYGIAD AELODAU

Cylchredwyd copi yn y cyfarfod o'r cyflwyniad oedd i gael ei gyflwyno i Aelodau'r Pwyllgor.

Cyfeiriodd y Dirprwy Swyddog Monitro at benodi Aelod Cynghorau Tref a Chymuned newydd, D.E. Jones. Defnyddiodd gyflwyniad PowerPoint i roi trosolwg i Aelodau'r Pwyllgor o rôl y Pwyllgor Safonau, oedd yn tynnu sylw at y rhannau a ganlyn ac yn rhoi manylion ohonynt:-

- Rhagarweiniad i'r Pwyllgor Safonau.
- Aelodau'r Pwyllgor.
- Cyfarfodydd.
- Rôl y Pwyllgor Safonau.
- Plismona'r Drefn Safonau.
- Rôl Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru.
- Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru – Dewisiadau ar Gael.
- Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yn cyfeirio at Swyddogion Monitro.
- Dyletswyddau'r Pwyllgor Safonau (Honiadau o Dorri'r Côd).
- Dyletswyddau'r Pwyllgor Safonau (Gollyngiadau).
- Sail ar gyfer rhoi Gollyngiad (caniatâd i siarad).
- Rôl y Swyddog Monitro.

Gofynnodd Cynghorydd G.A. Green gwestiwn, ac atebodd y Swyddog Monitro trwy gadarnhau ei bod hi a'r Dirprwy Swyddog Monitro ar gael i ddarparu gwybodaeth a chyfarwyddyd i Aelodau o ran y Côd Ymddygiad, gan gyfeirio'n arbennig at faterion buddiannau yn rhagfarnu. Cyfeiriodd y Dirprwy Swyddog Monitro at y Siart Llif oedd wedi cael ei gylchredeg i Aelodau'r Pwyllgor fel gwybodaeth.

Diolchodd yr Aelodau i'r Dirprwy Swyddog Monitro am y cyflwyniad ar Rôl y Pwyllgor Safonau, a chytunwyd i gael cyflwyniad ar y Côd Ymddygiad Aelodau yng nghyfarfod nesaf y Pwyllgor Safonau.

PENDERFYNWYD:-

(a) derbyn y cyflwyniad, a hefyd
(b) cael cyflwyniad ar y Côd Ymddygiad Aelodau yng nghyfarfod nesaf y Pwyllgor Safonau.

9. DATGAN BUDDIANNAU

Dywedodd Aelod o'r Pwyllgor Safonau wrth y cyfarfod am sefyllfa oedd wedi codi o ran eu hamgylchiadau personol hwy a'u rôl fel Cynghorydd Sir. Rhoddodd yr Aelod amlinelliad o fanylion y sefyllfa, fel gwybodaeth.

Nododd y Cadeirydd a'r Aelodau sylwadau oedd wedi cael eu gwneud, ac ar ôl ystyried barn y Swyddog Monitro a'r Dirprwy Swyddog Monitro, cytunodd y Pwyllgor bod yr Aelod o'r Pwyllgor Safonau wedi cadw at, a chydymffurfio gyda, gofynion y Côd Ymddygiad, mewn perthynas â Buddiannau yn Rhagfarnu a Buddiannau Personol.

PENDERFYNWYD *– nodi'r sefyllfa.*

Daeth y cyfarfod i ben am 11.35 a.m.

EITEM AGENDA RHIF: 5

ADRODDIAD I: **Y Pwyllgor Safonau**

ADRODDIAD GAN: Swyddog Monitro

DYDDIAD: **15 Gorffennaf 2011**

PWNC: **CÔD YMDDYGIAD CWYNION**

1. PWRPAS YR ADRODDIAD

Rhoi copi i'r Aelodau o'r ohebiaeth a dderbyniwyd oddi wrth Bwyllgor Safonau Cyngor Sir Powys wedi'i gyfeirio at Gadeirydd y Pwyllgor Safonau Cyngor Sir Ddinbych.

2. CEFNDIR

Bydd yr Aelodau'n sylwi o'r ohebiaeth ynghlwm yn Atodiad 1 fod Pwyllgor Safonau Cyngor Sir Powys wedi mynegi pryder wrth eu Haelod Cynulliad lleol ynghylch y ffaith nad yw Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus dros Gymru wedi cyfeirio rhai materion sydd wedi torri'r Côd at Bwyllgor Safonau Cyngor Sir Powys.

Mae'r peirianwaith a ragnodir gan Ddeddf Llywodraeth Leol 2000 a Rheoliadau Cynulliad Cenedlaethol Cymru yn dangos llwybr ffurfiol i ymdrin â thorri Côd Ymddygiad yr Aelodau. I ddechrau mae'n rhaid cyfeirio cwyn at yr Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus a fydd yn ystyried a yw'n ymddangos ai peidio fod y Côd Ymddygiad wedi'i dorri. Mae hawliau'r Ombwdsmon yn glir, ei benderfyniad ef yw a ddylid, ai peidio, gyfeirio'r mater i'r Pwyllgor Safonau perthnasol i osod cosb,. Fodd bynnag, mae Cadeirydd Cyngor Sir Powys yn gofyn am sylwadau a ddylai'r Pwyllgor ei hunan gymryd y penderfyniad ynghylch y gosb briodol, ar lefel leol.

3 ARGYMHELLIAD

Gofynnir am sylwadau'r Aelodau ar y mater hwn er mwyn ffurfio ymateb.

Appendix 1 (Agenda item no 5)

To Welsh Standards Committee Chairs	**Middle Aston** **Pentre** **Montgomery** **Powys** **SY15 6TA** E-mail pandn@middleton.com Phone/fax 01588 638246

04 July 2011

Dear Chair

Code of Conduct Complaints

Please find enclosed a copy of a letter sent to the Assembly Members for Powys and the List Members for Mid and West Wales. The Powys Standards Committee feel strongly that there is an ongoing problem with the Ombudsman declining to refer matters to the Standards Committee when he has found a breach has occurred, on the grounds that the Standards Committee would not impose a sanction. The Standards Committee would wish to have an opportunity to consider cases where a breach has been found. It may be the case that the decision is to censure the Member. The Standards Committee consider censure is a sanction whereas the Ombudsman appears not to consider it as a sanction.

The Standards Committee would welcome your views on the matters raised in the letter.

Yours faithfully

Peter Swanson

Chairman – Powys County Council Standards Committee

To Assembly Members: R George Mrs K Williams Ms R Evans S Thomas Ms J Watson W Powell	**Middle Aston** **Pentre** **Montgomery** **Powys** **SY15 6TA** E-mail pandn@middleton.com Phone/fax 01588 638246

04 July 2011

Dear Assembly Member

Code of Conduct Complaints

The Powys Standards Committee and Community Sub-Committee have over a period of time expressed their concern over decisions of the Ombudsman not to refer complaints to the Standards Committee or Sub-Committee, notwithstanding that the Ombudsman has concluded that a breach of the Members' Code of Conduct has occurred.

The Ombudsman claims that should such matters be referred to the County Council Standards Committee/Sub-Committee it would be unlikely a sanction would be imposed. He claims this is based on experience over a number of years.

The experience of the County Council is limited to one referral to it when its Standards Committee imposed a sanction suspending the County Councillor from meetings of the Planning Committee for a period of four months. Therefore, the Standards Committee/Sub-Committee believes that it is better placed to make judgements about whether a sanction might be applied or not and would welcome the opportunity to determine such issues locally.

In addition the Standards Committee/Sub-Committee are of the belief that general standards of conduct would improve based on a variety of sanctions which the Committee has at its disposal rather than the current position where an identified potential breach does not attract any sanction and can lead the individual Councillor to believe that they have been cleared of any breach.

Despite several attempts by the Standards Committee/Sub-Committee and myself as Chair to promote this view with the Ombudsman we have not been successful and therefore we are seeking your assistance in persuading the Ombudsman to change his stance and allow local Standards Committees to be more effective.

Yours sincerely

Peter Swanson

Chairman – Powys County Council Standards Committee

EITEM AGENDA RHIF: 6

ADRODDIAD I: **Y Pwyllgor Safonau**

ADRODDIAD GAN: Swyddog Monitro

DYDDIAD: **15 Gorffennaf 2011**

PWNC: **PROTOCOL HUNAN REOLAETHOL**

1. PWRPAS YR ADRODDIAD

Cyflwyno i'r Aelodau ddrafft o'r 'Protocol Hunan Reolaethol' sy'n cael ei ddatblygu ar hyn o bryd.

2 CEFNDIR

2.1 Rôl y Pwyllgor Safonau yw hyrwyddo a chynnal safonau uchel o ymddygiad ymysg yr Aelodau a'u cynorthwyo i gadw'r Côd Ymddygiad. Mae'r Pwyllgor Safonau wedi mynegi rhywfaint o bryder o'r blaen ynghylch nifer y cwynion gan Aelodau ynghylch ei gilydd a allai fod ond yn fân gwynion, nad ydyn nhw ohonyn eu hunain yn ddigon difrifol i'w cyfeirio at yr Ombwdsmon fel toriadau o'r Côd Ymddygiad.

2.2 Mae Paragraff 6(1) y Côd Ymddygiad Aelodau'n dweud na ddylai Aelodau wneud cwynion plagus, maleisus na gwamal yn erbyn Aelodau eraill a bod hynny ynddo'i hun yn torri'r Côd. Mae'r Pwyllgor wedi mynegi pryder o'r blaen fod y Côd, ar adegau, yn cael ei ddefnyddio fel teclyn gwleidyddol, ac nid dyma yw ei ddiben. Gofynnodd y Pwyllgor hefyd am gael gwybodaeth yn rheolaidd ar lefel a natur y cwynion aelod yn erbyn aelod.

2.3 Mae Protocol Hunan Reolaethol yn cael ei ddatblygu ar hyn o bryd ac mae'r drafft cyfredol ynghlwm fel Atodiad 1. Diben y Protocol yw sefydlu gweithdrefn ar gyfer y cwynion hynny nad ydyn nhw'n cyrraedd y trothwy o fod yn torri'r Côd, a sefydlu gweithdrefn leol ar eu cyfer, a chyfeirio'r rhai sy'n cyfiawnhau eu trin fel cwynion ffurfiol at yr Ombwdsmon. Pe byddai'n cael ei fabwysiadu, bydd yr Weithdrefn ar y cyd â'r Côd Ymddygiad. Ni fyddai, ac ni allai, ddisodli'r Côd statudol. Mae manylion y Protocol dal i gael eu datblygu ond mae'r cynnig presennol yn cynnwys y dylai fod ymrwymiad gan y Grŵp Arweinyddion ac un aelod (yn ei dro) o'r Pwyllgor Safonau. Bydd angen i gyfarfod pellach o'r Pwyllgor hwn ystyried hefyd ymestyn Gweithdrefn o'r fath i'r holl Gynghorau Tref a Chymuned.

2.4 Mae'r cynllun gweithredu canlynol yn dangos y broses o ymgynghori cyn mabwysiadu. Rhoddir copi o'r Protocol drafft hefyd i'r Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus dros Gymru'n gynnar

yn y broses, mae'n debyg yn dilyn adborth gan Arweinwyr y Grwpiau, ac adrodd unrhyw ymateb yn ôl i'r Pwyllgor hwn yn ei gyfarfod ym mis Medi.

GWEITHREDU GOFYNNOL	GAN BWY	DYDDIAD
Ystyried y protocol a'i weithdrefnau ac adborth i'r Swyddog Monitro	**Tîm Rheoli Corfforaethol**	**Erbyn 1 Gorffennaf 2011**
Adroddiad i Arweinyddion y Grwpiau	**Swyddog Monitro**	**1 Gorffennaf 2011**
Adroddiad i'r Pwyllgor Safonau ar y drafft cyntaf	**Swyddog Monitro**	**15 Gorffennaf 2011**
Adroddiad pellach i'r Pwyllgor Safonau gyda'r drafft terfynol	**Swyddog Monitro**	**23 Medi 2011**
Cyfarfod anffurfiol o'r Cyngor yn ei ystyried os bydd angen, yna'r Cyngor Llawn.	**Swyddog Monitro / Arweiniol**	**18 Hydref 2011 a 15 Tachwedd 2011**

3 ARGYMHELLIAD

Gofynnir i'r Aelodau ystyried y drafft cynnar hwn o'r Protocol Hunan Reolaethol. Bydd unrhyw sylwadau'n cael eu cyflwyno i Arweinyddion y Grwpiau.

APPENDIX 1

CYNGOR Sir Ddinbych Denbighshire COUNTY COUNCIL

MEMBER'S SELF REGULATORY PROTOCOL

General Principles

- To promote high standards of conduct and behaviour as a means of strengthening respect and trust among members. It is NOT intended to replace the Code of Conduct, rather it is intended to sit alongside the Code, enabling behaviour which may not reach the threshold to become a breach to be dealt with; and that which justifies a formal complaint to the Ombudsman.

- The protocol does not replace the Member-Officer Relations Protocol set out in the Council's Constitution.

- Members will make all reasonable attempts to resolve disputes through agreed internal processes subject to their obligations under the Members' Code of Conduct.

- Referral to external regulators will become a last resort subject to Members' obligations under the Code of Conduct.

- Members will avoid personal confrontation in any public forum, especially full Council and through the media

- These commitments will not stifle legitimate political debate or scrutiny

- Group discipline will become the cornerstone of self-regulation with Group Leaders taking responsibility for their own members

- Group Leaders individually and collectively will work to ensure compliance with this protocol

- Members will commit to training and development in support of this protocol

Working to avoid problems

To minimise the number of instances of alleged breaches all Group Leaders have committed to :-

- **A Member Learning and Development Strategy** – to which they will seek to secure the commitment of their group members. All reasonable endeavours will be made to

DRAFT

ensure that the Learning and Development Strategy identifies and responds to the needs of members.

- **Attending relevant Member training events** - in particular those relating to the Code of Conduct or probity courses within the scope of their role.

- **WLGA Charter** – The Council has been awarded the WLGA's Charter for Member Support and Development and supports its objectives. Group Leaders will seek to secure individual member commitment to training and keep this under review.

<u>Role of Group Leaders</u>

A complaint by a member relating to a member of the same group will be referred to the Group Leader. A complaint by a member concerning the activities of a member of a different political group will be discussed with the complainant's own Group Leader, who will then refer the issue to the Group Leader with responsibility for the member against whom the complaint is made.

Upon receiving a complaint, it is the role of Group Leaders to take responsibility for discipline within their groups. Group discipline should seek to be informal, resolved through face to face meetings. Group Leaders will need to retain some records but the process will not be "document heavy". The emphasis should be on training, education, mediation and conciliation.

When appropriate, a sanction such as removal from a committee or an outside body, may be used in extreme cases or after persistent breaches and the matter will be referred to the Public Services Ombudsman for Wales.

Prior to considering any sanction, or training, the relevant Group Leader may consult with a member of the Standards Committee in conjunction with the Monitoring Officer or Deputy Monitoring Officer. The Standards Committee will seek to ensure fairness and consistency in the discipline imposed within each Group.

At the next available Group Leaders' meeting any issue of discipline which has been referred to a Group Leader will be discussed with the Group and with the objective of seeking to ensure that fair and consistent sanctions are applied.

<u>Unaffiliated Members</u>

As far as unaffiliated members are concerned, the Chair of the Council will fulfil the role of Group Leader. Concerns regarding the conduct of an unaffiliated member should be referred to the Chair who will apply the same principles and standards as those of the Group Leaders in terms of training/mediation/conciliation. In the case of persistent breaches the matter shall be referred to the Ombudsman by the Monitoring Officer or in his/her absence the Deputy Monitoring Officer.

DRAFT

Persistent Breaches

In the case of persistent breaches, or areas where the Group Leaders have concerns that the conduct of an individual member or members is damaging to relations between political groups or to the reputation of the Council, then the Group Leaders will meet with the Chief Executive Officer and the Monitoring Officer to agree a way forward. Consideration will be given to joint references to the Ombudsman, by the Group Leaders, for persistent low level breaches.

Standards Committee

- Owing to any potential issues of conflict, any involvement will include no more than one member of the Standards Committee. This will be subject to a rotational basis and in accordance with availability.
- The Standards Committee Members will play a supporting/advisory role to the Group Leaders. This process will be initiated at the request of the Group Leader, in a particular case.
- Such meetings will be private and informal.
- Any documentation, attendance notes, file notes or advisory notes passing between a Group Leader (or as appropriate the Chair of the Council) and the members of the Standards Committee shall remain private and confidential.

This protocol will be reviewed by May 2013.

DRAFT

MEMBER / MEMBER COMPLAINTS FLOWCHART

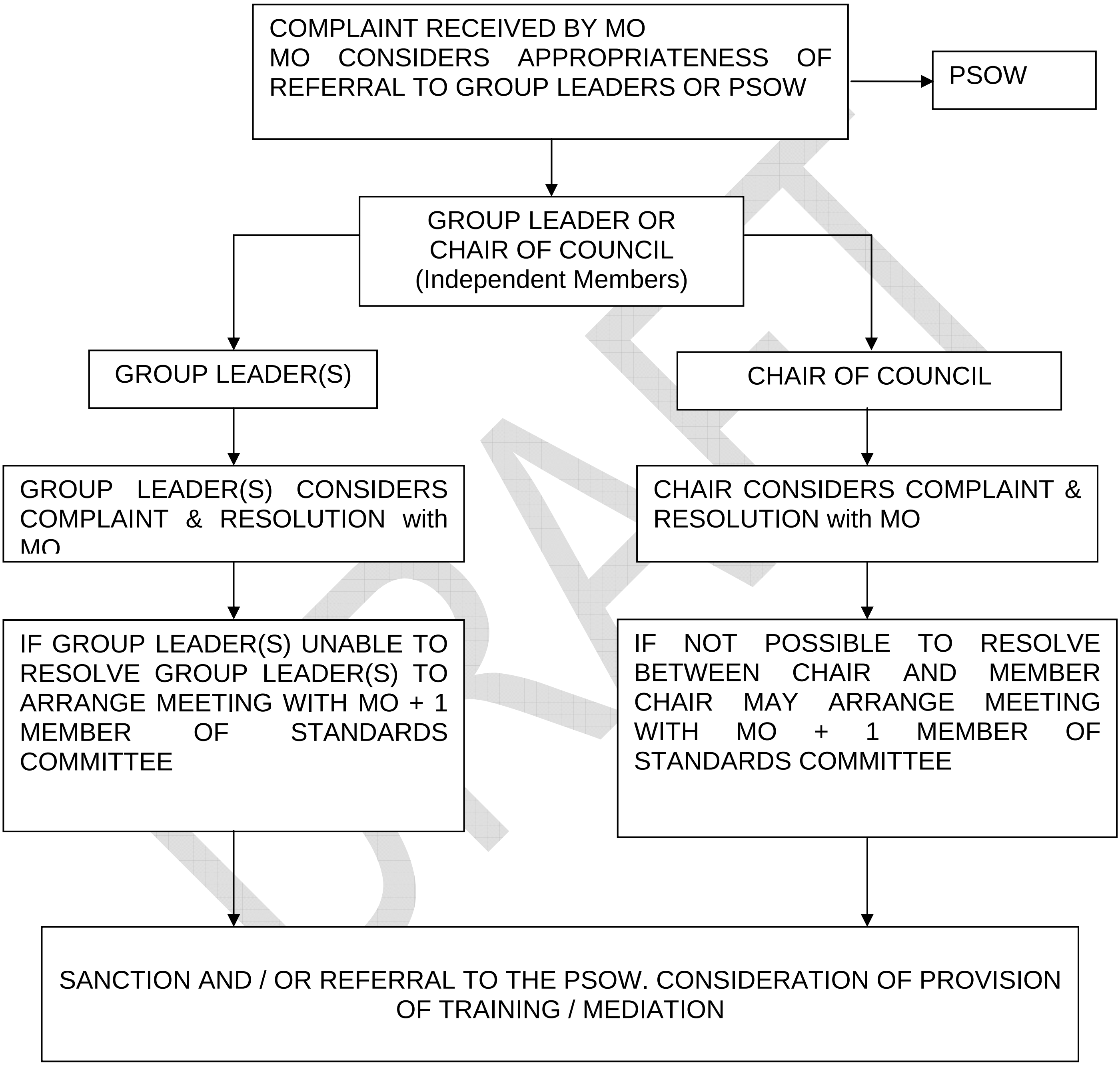

DRAFT

PERSISTENT BREACHES, GROUP LEADERS WILL MEET WITH CHIEF EXECUTIVE AND MONITORING OFFICER TO AGREE WAY FORWARD. CONSIDERATION WILL BE GIVEN TO JOINT REFERENCES TO THE OMBUDSMAN BY GROUP LEADERS FOR PERSISTENT, LOW LEVEL BREACHES.